

Poziv na Umerenost

Author: [IWPR Balkans](#)

IWPR-ov novinar iz Makedonije poziva na toleranciju nakon hapšenja proslave sedmice.

Da vas uhapse bez ikakvog razloga, kao što se meni desilo 9. juna, nešto je čega se čovek seća dok je živ. Nakon početnog šoka prisetio sam se da me je ta epizoda naučila važnim stvarima.

Postoje opasni elementi na zvaničnoj političkoj sceni u Makedoniji koji sve Albance predstavljaju kao potencijalne neprijatelje države. Takođe, ima i onih koji više vole miran suživot i kojima je stalo da se izbegne krvoprolice.

Toga sam postao svestan u trenutku kada su mi podršku pružile i albanske i makedonske kolege, kao i brojne strane kolege, nakon članka objavljenog na ovom veb sajtu koji je doneo uznemirujuće vesti o mom hapšenju.

Kao novinar i politički analitičar, sasvim sam svestan da su i albanska i makedonska zajednica propatile tokom prethodnih meseci, te da jedan broj pripadnika obe zajednice nastradao.

Naravno, mnogi su imali gora iskustva od mene. Niko me nije fizički maltretirao. Samo sam pritvoren na nekoliko sati. Ipak, to iskustvo nije baš bilo zabavno. U takvoj situaciji teško je sačuvati valjan pogled na događanja.

Incident se desio dok sam putovao ka Skoplju krenuvši iz doma mojih roditelja. Sva vozila su zaustavljena na kontrolnom punktu tako da nisam bio zabrinut kada je policajac uzeo moju ličnu kartu kao i isprave moja tri saputnika.

Ali, samo je meni rečeno da izadjem iz kola i policija je počela da prelistava moje dokumente. Zbog njihovog ponasanja sam pomislio da bih mogao završiti kao još jedna žrtva ovog balkanskog sukoba.

Pokusao sam da im objasnim da samo radim svoj novinarski posao i da ništa loše nisam uradio, ali su me oni prosto ugurali u jedan kamion bez prozora. Jedan od njih je rekao da je to "naredjenje". Drugi policajac je zatvorio vrata i čuo sam ga kako kaže: "Definitivno je gotov".

To nije bilo prvi put da moja porodica ima problema sa policijom. Pre mesec dana je žrtva bio moj otac, nastavnik geografije. Ispitavali su ga o meni i mojim aktivnostima.

Kao i sada, u oba slučaja, nisam imao nikakvog razloga da se osećam kao da sam nešto skrivio. Bilo da se radi o mojim političkim analizama ili novinarskim člancima, uvek sam prezentovao istinitu sliku događaja.

Nema sumnje da su ovim hapšenjem želeli da me zaplase i da utiču na to da promenim način na koji pišem. Ima veoma malo albanskih analitičara ili novinara u Makedoniji koji govore engleski i imaju tako brojne inostrane kontakte kao ja.

Mozda su upravo zbog toga i činjenice da sam uvek nastojao da izložim jednu uravnoteženu sliku pokušali

da me isprovociraju da iznosim klevete na etnickoj osnovi ili da me nateraju da prihvatim govor mrznje.

Ovakvo ponasanje je veoma opasno za buducnost Makedonije. Opisivanje pristalica umerene opcije kao latentnih izvora nevolja jedino moze pospesiti medjuetnicki animozitet i produbiti nepoverenje.

A nisam jedini koji je iskusio ovakvu vrstu problema. Istog vikenda kada sam bio uhapsen, policija je izvrсила premetacinu u domovima cetvorice novinara dnevnog lista na albanskom jeziku "Fakti". Drugu dvojicu izvestaca koji rade za novinsku agenciju Frans pres takodje je presrela i fizicki maltretirala makedonska policija.

Nesto ranije, TV Arti, nezavisnoj albanskoj stanici u Tetovu, iskljucena je struja na dva dana, nakon sto su primili upozorenje od drzavne komisije za elektronske medije zbog programa u kome se objavili izvestaj o smrti Albanaca u jednom selu blizu Kumanova.

Vecina tih albanskih novinara su mladi ljudi gladni vesti, i to ona vrsta koja zeli da izadje iz kancelarije i utvrdi sta se tacno desava.

Ovaj incident se zbio neposredno nakon poziva predsednika vlade Ljupca Georgijevskog albanskim novinarima da eksplicitno iskazu svoju lojalnost drzavi. "Oni moraju da se sasvim jasno odrede na kojoj su strani u ovom konfliktu," izjavio je njegov portparol Antonio Milosevski.

Ovde se radi o opasnoj taktici prenetoj iz komunistickih vremena kojom se otvara sezona "lova" na svakoga ko bi bio osumnjicen za nelojalnost drzavi. Time se neizostavno ismeva ideja o novinarskom profesionalizmu.

Srecom, siroka podrška koju sam dobio od kolega iz celog sveta podsetila me je da tolerancija ipak postoji. Saznanje da postoje takvi ljudi koji me podrzavaju vratilo mi je snagu i veru.

Medju porukama koje sam dobio bilo je i pretecih. Od trenutka kada je izbila kriza u Makedoniji, dobijao sam pretnje preko telefona od ljudi koji su od mene zahtevali da prestanem da pisem i da prekinem svoje odnose sa stranim diplomatama i organizacijama. Nakon IWPR clanka o mom hapsenju, primio sam nekoliko kratkih pretecih poruka elektronskom postom od nacionalista. Jos uvek dobijam pretnje.

Dopustite mi da na kraju kazem da su mi od svih poruka podrške koje sam dobio najvazniji bili telefonski pozivi makedonskog i albanskog kolege odavde. Rec je o kolegama koji znaju kakav je osecaj biti pritvoren dok rastu napetosti u Makedoniji.

Upravo su mi oni sugerisali da izadjem u javnost i iznesem svoj slucaj u nadi da bi to moglo biti od pomoci drugim novinarima u Makedoniji. U nadi da bi to pomoglo samoj Makedoniji.

Veton Latifi pomocnik urednika IWPR-a u Makedoniji i nezavisni politicki analiticar.

Focus: Balkans: Regional Reporting & Sustainable Training

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/poziv-na-umerenost>